

Az Alkotmánybíróság részére

1015 Budapest

Donáti u.35-45.

Az elsőfokú bíróság útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/2079-0/2017	
Érkezett: 2017 NOV 14.	
Példány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 12 db	<i>un</i>

Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

4400 Nyíregyháza

Toldi u. 2.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [redacted] csatolt meghatalmazás alapján eljáró jogi képviselőnk, **dr. Helmeczy László ügyvéd** útján (1054 Budapest, Szemere u. 19. II/3., ügyvédi igazolvány száma: Ü-103939, nyilvántartási száma: Budapesti Ügyvédi Kamara 01-007136), mint a támadott, az alábbiakban részletezett bírósági döntés alapjául szolgáló per felpereseiként érintettek, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. §, 27. § és 28. §-a alapján tisztelettel az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztjük elő.

Kérjük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg a **Kúria Kfv.II.37.380/2017/2.** számú végzésének - beleértve a **Nyíregyházi Törvényszék 4.Kpkf.20.236/2017/4.** számú végzését és a **Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.K.27.545/2016/3.** számú végzését - alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel azok sértik az Alaptörvény jelen beadványban rögzített rendelkezéseit.

Az alkotmányjogi panasszal érintett határozatok a következők:

I. fok: Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.K.27.545/2016/3.

II. fok: Nyíregyházi Törvényszék 4.Kpkf.20.236/2017/4.

Felülvizsgálat: Kúria Kfv.II.37.380/2017/2.

Kérjük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 132. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenes, a jogalkotó által előidézett, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség okán, mivel nem terjed ki ugyanezen törvény 394/I. §-ában rögzített esetre.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az érintett eljárásban a kérelmezők, [REDACTED] és jogi képviselőjük által tett valamennyi szóbeli és írásbeli nyilatkozatot, az I. fokú határozat ellen benyújtott fellebbezésben és a Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelemben foglaltakat és azok kiegészítéseit is tekintse jelen beadvány részének.

Kérjük, hogy a Kúria a Pp. 362. § (2) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz tárgyában hallgasson meg.

Bejelentjük, hogy a peres ügyben a jogorvoslati lehetőségeket kimerítettük, a felülvizsgálati indítvány kapcsán hozott kúriai végzést 2017. augusztus 27. napján vettük át. További jogorvoslati lehetőség nincs számunkra biztosítva. Jogorvoslat a törvényesség érdekében, illetve perújítás nincs folyamatban.

Álláspontunk szerint a jogerős határozat az Alaptörvény T, R, I., II., XIII., XV., XXIV., XXVIII., 25. és 28. cikkeit sérti.

Történeti tényállás

[REDACTED] elperesek a tulajdonukat képező kisvárdai ingatlan kisajátítása kapcsán kívántak közigazgatási pert folyamatba tenni a közigazgatási kisajátítási határozat felülvizsgálatának tárgyában. A benyújtott keresetlevelet a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzésével elutasította azzal az indokolással, hogy a felperesek a keresetét nem elektronikusan nyújtották be. A végzés elleni fellebbezést a Nyíregyházi Törvényszék elutasította, így az elsőfokú végzés jogerős lett, ami azt eredményezte, hogy a kisajátítás jogalapját és a kártalanítás összegezését is vitató [REDACTED] ezen határozatok elzárták a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségétől. A sérelmezett határozatok elleni felülvizsgálati kérelmet a Kúria elutasította

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal SZ/152/04374-14/2016. számú határozatával a jelen ügy kérelmezőinek, a bírósági eljárások felpereseinek, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a tulajdonát képező, Kisvárdai 529 hrsz. alatti földterület kisajátítását rendelte el. A kisajátítást elszenvedő későbbi felperes a kisajátítási közigazgatási eljárás során jogi képviselővel járt el.

A kérelmezők, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] sérelmesnek találták a közigazgatási határozatot, ezért jogi képviselőjük, dr. Helmeczy László (1054 Budapest, Szemere u. 19. II/3.) útján a közigazgatási eljárásban vitatta a kisajátítás jogalapját és a részére megállapított kártalanítási összeg nagyságát is. A közigazgatási eljárás során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal alaptalannak ítélte [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] kisajátítást szenvedőknek mind a jogalapra, mind az összecszerűsége vonatkozó nyilatkozatát, és határozatával a terület kisajátítását elrendelte, és a [REDACTED] kérelmezők által kifogásolt, a közigazgatási hatóság által kirendelt szakértők által megállapított kisajátítási, kártalanítási összeget állapította meg.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, mint közigazgatási szerv határozatában olyan jogorvoslati kiiktatást közölt, miszerint amennyiben [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] vitatják a kisajátítást elrendelő és kártalanítást megállapító határozat rendelkezéseit, úgy öt példányban keresetet nyújthatnak be az eljáró közigazgatási szerv (a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal) útján a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz.

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] kérelmezőket és jogi képviselőjüket a kisajátítási eljárás megindításának pontos időpontjáról nem tájékoztatta a hatóság, azonban az iratoknál elfekvő szakértői véleményekből megállapíthatóan már 2016. július 1. napját megelőzően a kisajátítással kapcsolatos, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal által kirendelt szakértők általi szemlékre került sor. Ezen szakértői szemlékből mind a kisajátítást szenvedők, mind pedig a jogi képviselő egyértelműen arra következtetett, hogy a kisajátítási eljárás 2016. július 1. napját megelőzően kezdődött. A kisajátítást elrendelő és a kártalanítást megállapító SZ/152/04374-14/2016. számú határozat pedig egyáltalán nem utalt arra, hogy az eljárás 2016. július 1. napját követően kezdődött volna, sőt a határozat azon kiiktatása, hogy öt példányban kell a Megyei Kormányhivatalnál a keresetet benyújtani, egyértelműen arra utalt, hogy korábban kezdődött a kisajátítási eljárás, mint 2016. július 1. napja. Ezekből a tényekből és körülményekből következően fel sem merült az, különös tekintettel a határozatban foglalt jogorvoslati kiiktatásra, hogy a Pp. 340/B. § és 397/J. § b) pontja alapján a keresetet elektronikusan kell benyújtani.

Tekintettel arra, hogy az iratokból megállapíthatóan a kisajátítást elrendelő határozat egyáltalán nem tartalmaz semmilyen adatot a kisajátítási eljárás kezdő időpontjára, így a kezdő időpontról nem volt tudomása sem a kérelmezőknek, sem a jogi képviselőnek.

Ebből következően azt sem volt lehetőségük megítélni, hogy a Pp. 340/B. § (2) és a Pp. 397/J. § b) pontja alapján elektronikusan vagy papír alapon szükséges-e benyújtani a keresetet a kormányhivatalhoz, tekintettel arra, hogy a kisajátítási hatóság a kötelező jogorvoslati kiiktatás keretei között öt példányban írta elő a kereset benyújtását, így a kérelmezők ezt – a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értelmezve – papír alapú benyújtásként értelmezték. Emellett a kirendelt szakértői vélemény dátumozása is azt támasztotta alá,

hogy a kisajátítási eljárás hamarabb indult, így ennek megfelelően a törvényes határidőn belül, öt példányban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatalhoz benyújtotta.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal a [REDACTED] [REDACTED] felperesek jogi képviselője útján papír alapon benyújtott keresetlevelet elektronikusan továbbította a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz. Ez egyben azt jelenti, hogy a Pp. szabályai szerint a bírósághoz a keresetlevél már elektronikusan érkezett meg.

Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította 17.K.27.545/2016/3. számú végzésével, a Pp. 132. § alkalmazása nélkül, egyoldalúan a kérelmező terhére értékelve a közigazgatási szerv mulasztásait, elsősorban a tájékoztatás (eljárás kezdődőpontja), másrészt a téves jogorvoslati kioktatás(öt példányban történő benyújtás) tekintetében. A másodfokú bíróság jogerős végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta 4.Kpkf.20.236/2017/4. számú végzésével.

A kérelmezők, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] emellett határidőn belül igazolási kérelemmel éltek, amivel egyidejűleg elektronikus úton előterjesztették a keresetet. A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ezt a kérelmet végzésével szintén elutasította. A kérelmezők ezután fellebbezéssel éltek, szintén határidőn belül a Nyíregyházi Törvényszékhez, amely végzésével az elsőfokú bíróság igazolási kérelmet elutasító végzését helybenhagyta. Megjegyezni kívánjuk, hogy az említett bírósági határozatok önmagukban is törvénysértőek álláspontunk szerint, hiszen a Pp. 109. § (3) bekezdése alapján az igazolási kérelem körében **méltányos elbírálást** ír elő a bíróság részére kötelezettségként. Ezt a méltányos elbírálást annak ellenére elmulasztotta az első és másodfokú bíróság, hogy a kérelmezők igazolták, hogy téves jogorvoslati tájékoztatást kapott és annak ellenére, hogy az ügy érdemi elbírálásának semmilyen akadálya nem lett volna.

A keresetlevél megérkezett a bírósághoz elektronikus úton, a Kormányhivatal és a Bíróság informatikai rendszere nincs összekapcsolva, tehát még elektronikus benyújtás mellett is külön ÁNYK úrlapon történő kapcsolatfelvétel szükséges a felek részéről, hogy a bíróság számára beazonosíthatóak legyenek, velük a bíróság elektronikusan kapcsolatot tudjanak tartani. Tehát a jelen esetben a tiszta papír alapú beadás sem lett volna az érdemi elbírálás

akadálya, ezen túl viszont az is kijelenthető, hogy a bírósághoz a kormányhivatal már elektronikus úton továbbította az egyébként minden egyéb szempontból kifogástalan és elbírálásra tökéletesen alkalmas keresetet.

A bíróságnak álláspontom szerint az intézmény funkciójából adódó kötelessége általában és jelen esetben is az lett volna, hogy az érdemi elbírálásra alkalmas keresetet elbírálja érdemben. Ehelyett azonban - valószínűleg annak érdekében, hogy az említett bíróságok befejezési statisztikája javuljon - az eljáró bíróságok méltánytalan módon, az igazolási kérelem körében is egyoldalúan a kérelmező terhére értékelték a közigazgatási szerv mulasztásait.

Összegezve tehát azért is volt érdemben elbírálható az ügy, még az elektronikus kapcsolattartás szabályaira is figyelemmel, mivel az iratokból megállapítható tényként, hogy a keresetlevél elektronikusan érkezett meg a bírósághoz a törvényes határidőn belül, úgy, hogy a keresetlevélnek egyéb hiányosságai nem voltak.

A keresetlevelet valójában azért utasították el az eljáró bíróságok, mert [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] illetőleg képviselőjük a keresetet – a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal határozatának megfelelően – öt példányban, írásban nyújtották be a Kormányhivatalhoz. Az iratokból az is megállapítható, hogy a Kormányhivatal határozatában a legcsekélyebb utalás sincs arra, hogy elektronikusan kell benyújtani a keresetlevelet, illetőleg arra, hogy milyen kormányablakon vagy egyéb elektronikus felületen terjesztheti elő a kisajátítást szenvedő, illetőleg jogi képviselője a keresetlevelet.

Tisztelettel arra is fel kívánom hívni az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy ha és amennyiben a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a Kormányhivatal a határozatában azt közölte volna, hogy ezt a keresetlevelet elektronikusan kell benyújtani, és [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] illetőleg képviselőjük ténylegesen a Kormányhivatalhoz elektronikus úton nyújtotta volna be a keresetet, az akkor sem jelentett volna elektronikus kapcsolatfelvételt a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósággal, hiszen ez esetben is, minden esetben fel kell hívnia a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak a per keresetet benyújtó felperesét, hogy külön nyilatkozattal (ÁNYK rendszerén beküldött úrlappal) a perben vegye fel az elektronikus kapcsolatot a Közigazgatási és Munkaügyi Bírósággal. Csak

Tekintettel arra, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal a kisvárdai kisajátítások kapcsán több olyan határozatot hozott, amelyben azt írta elő, hogy öt példányban – tehát írásban – kell benyújtani a keresetet, ezért a kisvárdai kisajátítások kapcsán több keresetlevél lett így benyújtva a törvényes határidőn belül a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatalhoz.

Ez egyben azt is jelentette, hogy nem csupán a jelen ügyben, hanem több ügyben gyakorlatilag jogerősen kizárták az állampolgárok többlet-kártalanítási lehetőségének a bírói útját, egy olyan elektronikus benyújtás hiányára hivatkozással, ami valójában nem is valósult meg, hiszen elektronikusan érkeztek meg ezek a keresetlevelek a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra.

Érdemes még említést tenni a történeti tényállás teljességének indoka miatt arról, hogy a Kúria 2017. június 7. napján megtartott Tanácselnöki Értekezletén az elektronikus kapcsolattartással összefüggésben szó szerint az állásfoglalás 1. pontjában az alábbi álláspontra helyezkedett:

- 7

értekezlet figyelemmel volt a jogintézmény alapvető céljára, a perrendtartás alapelvei tartalmára, továbbá az alkotmányos és emberi jogi megalapozottságú tisztességes eljáráshoz való jog tényleges biztosításának követelményére, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: új Pp.) 178. és 618. §-ára is.

A Kúria felülvizsgálati kérelmet elutasító végzése 2017. július 02. napján kelt, tehát 2017. június 7. napját követően. Megállapítható tehát, hogy korábban keletkezett a tanácselnöki vélemény, mint az elutasító döntés. Tehát érthetetlen, hogy ilyen tanácselnöki értekezleti állásfoglalás mellett a Kúria II. tanácsa elutasítja a felülvizsgálati kérelmet, azzal a téves indokolással, miszerint a Pp. 270. § (2), (3) bekezdése alapján a felülvizsgálat ebben a kérdésben kizárt.

A Kúria saját tanácselnöki értekezletének állásfoglalása alapján, amennyiben a jelen ügyben a Kúria érdemben vizsgálta volna a felülvizsgálati kérelmet, a saját, fent leírt álláspontja alapján egyértelműen meg kellett volna állapítania a jogsértést és annak következményeként új eljárásra és a kereseti igény érdemi elbírálására kellett volna köteleznie az eljáró bíróságokat. Különös tekintettel arra, hogy a Kúria Tanácselnöki Értekezletének állásfoglalása szerint:

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 132. § (1) bekezdését alkalmazni kell abban az esetben is, ha bíróság a keresetlevelet a Pp. 394/I. § (1) bekezdés a) pontja alapján utasítja el idézés kibocsátása nélkül. E kérdésben a tanácselnöki értekezlet figyelemmel volt a jogintézmény alapvető céljára, a perrendtartás alapelvei tartalmára, továbbá az alkotmányos és emberi jogi megalapozottságú tisztességes eljáráshoz való jog tényleges biztosításának követelményére, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: új Pp.) 178. és 618. §-ára is."

A Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalásait a magyar bírói gyakorlat gyakorlatilag kötelező jelleggel alkalmazza. Ezen, a bírói gyakorlatra kötelező állásfoglalás épp a jelen perbeli alkotmányellenességet próbálja megszüntetni azzal, hogy kötelezővé teszi a Pp. 132. § (1) bekezdésének alkalmazását akkor is, ha a bíróság a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező ügghöz hasonlóan a Pp. 394/I. (1) a) pontja alapján utasítja el a keresetet idézés kibocsátása nélkül. A Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása ezen döntését azzal indokolja, hogy tekintettel van a jogintézmény alapvető céljára, a perrendtartás alapelvei tartalmára, a

tisztességes eljáráshoz való jog tényleges biztosításának követelményére. Megpróbálja pótolni a jogalkotó azon mulasztását, hogy a kötelező elektronikus kapcsolattartás elrendelésének esetére nem szabályozta az elektronikus kapcsolattartás esetén felmerülő esetleges mulasztás pótlásának lehetőségét. Utal az állásfoglalás arra is, hogy az új Pp. 178. § és 618. § figyelembevételével, a jelen perbelihez hasonló esetben ugyan el lehet utasítani, vagy vissza lehet utasítani a keresetet, mert a jogi képviselő a kötelező elektronikus benyújtás helyett papír alapon nyújtotta be a keresetet, azonban az új Pp. 178. § értelmében a keresetet visszautasító végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt a keresetlevelet, amennyiben a képviselő elektronikusan benyújtja, úgy fennmaradnak az eredeti keresetlevél előterjesztésének joghatásai.

A Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása szerint, mivel az a bírói gyakorlatra nézve gyakorlatilag kötelező, amennyiben az állásfoglalás megjelenését követően, jogi képviselő útján egy kisajátítási ügyben, papír alapon kerül benyújtásra egy keresetlevél, úgy alkalmaznia kellene az eljáró bíróságnak a Pp. 132. § (1) bekezdését és az elutasító végzés jogerőre emelkedését követően 30 napon belül elektronikusan a kereset előterjeszthető lenne és az eredeti keresetlevél joghatálya fennmaradna.

A jelen ügyben, amikor a felperesi képviselő észlelte, hogy – egyébként teljesen érthetetlen módon, a Kormányhivatal téves tájékoztatása miatt – a papír alapon előterjesztett keresetet elutasítja a bíróság, 15 napon belül a felperes igazolási kérelemmel élt és benyújtotta elektronikusan is a keresetlevelet. Az eljáró bíróságok ezt is elutasították, szintén törvénysértő módon, hiszen a Pp. alapvető szabálya, hogy az igazolási kérelmet méltányosan kell elbírálni.

Az eljáró bíróságok a keresetlevél elutasítása kapcsán azt hangsúlyozzák, hogy – függetlenül a Kormányhivatal téves tájékoztatásától – a jogi képviselőnek tudnia kellett azt, hogy 2016. július 1. napját követően indult eljárások során a keresetlevelet elektronikusan kell benyújtani. A jelen ügyben érintett keresetlevél 2016. októberében lett előterjesztve, papír alapon a Kormányhivatal határozatában foglaltaknak megfelelően. A keresetlevél elektronikus benyújtásának kötelezettsége tehát már hónapokkal korábban bevezetésre került, így nyilvánvalóan, amennyiben nincs téves tájékoztatás, vagy a határozat a

legcsekélyebb mértékben utal arra, hogy 2016. július 1. napját követően indult meg a kisajátítási eljárás, a jogi képviselő a keresetlevelet elektronikusan terjesztette volna elő.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a Kúria Tanácselnöki Értekezletének állásfoglalása alapján az a jogi helyzet nem állhatna ma már elő, hogy egy kisajátítási ügyben az elektronikus benyújtás hiányára hivatkozással – hiánypótlási lehetőség nélkül – elutasításra kerüljön egy állampolgár jogos, vagy jogosnak vélt többletkártalanítási igénye.

Megjegyezni kívánjuk, hogy álláspontunk szerint mind a jogi képviselővel, mind pedig az anélkül eljáró felet a hatóságnak alkotmányos kötelessége a törvényes jogorvoslatról tájékoztatni. A tájékoztatás elmaradása vagy a téves tájékoztatás nem eshet az ügyfél terhére.

Annak ellenére, hogy a saját vétlenségét hangoztatta, maga a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal magatartása is egyértelműen alátámasztja, hogy tisztában voltak a nem megfelelő jogorvoslati kioktatásukkal, hiszen a későbbi, de ugyanazon kisajátítási hatóságtól származó, ugyanezen kisvárdai állami beruházással kapcsolatos kisajátítási határozatokban már a következő szakasszal egészítették ki a jogorvoslati kioktatást, amely az előző ügyekben, köztük [REDACTED] érelmezők ügyében sem képezte a határozat részét:

„A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet az űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével köteles benyújtani a keresetlevelet az közigazgatási határozatot hozó szervnél...”

Egyértelműen észlelte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal is a saját jogorvoslati kioktatásának nem megfelelő, félrevezető és ezáltal jogellenes voltát, hiszen más indok nem merül fel arra, hogy miért kellett azt a jelen és a jelen ügygel egy időben indult egyéb ügyekben lezajlottak eredményeként módosítani a határozatainak a jogorvoslati kioktatását.

Felvetődik álláspontunk szerint más indokból is a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal eljárásának alaptörvény-ellenessége. A jelenleg hatályos, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 1. § (2) bekezdése értelmében:

„A közigazgatási hatóság a hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni. A hatóság ügyintézője jóhiszeműen, továbbá a jogszabály keretei között az ügyfél jogát és jogos - ideértve gazdasági - érdekét szem előtt tartva jár el.”

Ugyanezen törvény 2. § (2) bekezdése előírja, hogy:

„A közigazgatási hatósági eljárásban tilos minden olyan különbségtétel, kizárás vagy korlátozás, amelynek célja vagy következménye a törvény előtti egyenlő bánásmód megsértése, az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője e törvényben biztosított jogának csorbítása. Az eljárás során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.”

A törvény alapvető rendelkezései között a 4. § (1) bekezdés előírásai:

„Az ügyfeleket illeti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv használatának joga.”

Végül, a törvény 5. § (1) bekezdése szerint:

„A közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását.”

A fenti, eljárási alapelvekként definiált rendelkezések rendeltetése egyértelmű. Ezek egyrészt általános, a jogállamiság és jogbiztonság elvéből következő alapelvek, másrészt azok a jogterület-specifikus eljárási követelmények, amelyek az előbb említett elvek érvényesülését, ezen keresztül pedig a közigazgatási eljárás törvényességét és jogszerűségét biztosítják.

Álláspontunk szerint a közigazgatási hatóság mind a közigazgatási eljárás során, mind az azt követő perrel kapcsolatos eljárása során megszegte ezeket az alapvető rendelkezéseket, ezáltal pedig az eljárása önmagában is alaptörvény-ellenes volt. A hatóság tájékoztatási és együttműködési kötelezettségéről már szó esett jelen beadványban, azonban érdemes ezeket a követelményeket nem csupán a téves jogorvoslati kioktatás és az eljárás kezdő időpontja közlésének elmulasztása szempontjából vizsgálni.

A Ket. alapelvi rendelkezésként írja elő nem csak a tájékoztatási és együttműködési kötelezettséget, hanem az ügyféli jogok gyakorlásának elősegítését (és fontos adalék, hogy itt nem csak ügyfélt, hanem az eljárás egyéb szereplőjét is említi) a jogaikról és kötelezettségeikről való tájékoztatáson keresztül. Sőt, egyenesen olyan eljárást ír elő, amelyben az ügyfél jogát és jogos gazdasági érdekét szem előtt kell tartania a hatóságnak.

Felmerül a kérdés akkor, hogy amikor a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal - amely jelen ügyben kisajátítási hatósággént járt el – észlelte, hogy az ügyfelek és jogi képviselőjük papír alapon nyújtották be az elektronikusan benyújtandó keresetlevelet, ezen alapelvi rendelkezéseknek, ezen ügyféljogok tiszteletben tartásával, illetve a rá vonatkozó alapelvi szintű jogszabályi követelményekkel összhangban járt-e el?

Nyilvánvalóan nem, hiszen egy együttműködésen alapuló eljárásban, amelyben a közigazgatási szerv az ügyfél jogát és jogos, jelen esetben hangsúlyosan a törvényben nevesített gazdasági érdekét szem előtt tartva jár el, a közigazgatási szervnek kötelezettsége lett volna a felet tájékoztatni arról, hogy a papír alapon benyújtott kereset nem megfelelő és felhívni, hogy azt elektronikusan terjessze elő. Ez lett volna az egyetlen, a jogszabály alapelvi rendelkezéseinek megfelelő eljárás a közigazgatási hatóság részéről, amely azonban ezt elmulasztotta, vélhetően azért, mert az említett pernek az egyik alperese – ahogy az közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatánál szokásos – maga a közigazgatási szerv volt.

Azonban az a tény, hogy a határozat felülvizsgálata iránt indított per során az ügyfél és a hatóság egymással szemben állnak még nem mentesíti a közigazgatási hatóságot sem a jóhiszemű eljárás, sem az ügyféljogok gyakorlásának biztosítása iránt előírt kötelezettség, sem a tájékoztatás vagy az együttműködés alapelvi kötelezettségének teljesítése alól. Nem mentesíti az alól a kötelezettség alól sem, hogy az ügyfél érdekeit – közöttük a gazdasági érdekét is – figyelembe kell tartania és annak megfelelően kell eljárnia.

A tisztességes ügyintézés és a jóhiszeműség alapelvi szintű követelményei nem teszik azt megengedhetővé, hogy a közigazgatási hatóság rosszhiszeműen elmulassza a tájékoztatást, a felhívást csak azért, hogy ezzel magát a pereskedés és a határozat érdemi bírósági felülvizsgálata alól mentesítse.

Éppen emiatt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal eljárása már a közigazgatási pert megelőzően sem felelt meg sem a legalapvetőbb alaptörvényi, sem pedig a Ket. által, ezen alaptörvényi rendelkezésekből levezetett jogterület-specifikus alapelveknek sem. Ez pedig a jelen ügyben álláspontunk szerint a Tisztelt Alkotmánybíróság által figyelembe vehető és veendő.

Álláspontom szerint Kormányhivatal, valamint az első és másodfokon eljáró Bíróság döntése alaptörvény-ellenes, mind az alapügyben, mind pedig az igazolási kérelem elutasítása tekintetében, emellett maga a Kúria felülvizsgálat során hozott végzése is szintén alaptörvény-ellenes.

A jogalkotó mulasztása következtében keletkezett alkotmányellenesség okán nem felel meg az alapvető alkotmányos alapelveknek a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 394/I. § sem, a 132. § (1) bekezdése alkalmazhatósága szabályozásának elmaradásából adódóan.

INDOKLÁS

1. Az elsőfokú és másodfokú bírósági végzések alaptörvény-ellenessége

A magyar joggyakorlatban kiforrott, mind az Alkotmánybíróság (9/2017. (IV. 18.) AB Határozat), mind a Kúria (7/2010. KK Vélemény, BH2012. 96., BH2007. 51., BH1977. 27.) által követett és vallott elv az, hogy „a közigazgatási szerv téves jogorvoslati tájékoztatása miatt az ügyfelet joghátrány nem érheti”. Az alapügyben pont ez történt, hiszen a közigazgatási szerv téves jogorvoslati tájékoztatást adott határozatában, amellett, hogy a tájékoztatási kötelezettsége elmulasztásával (kisajátítási eljárás kezdő időpontja közlésének tekintetében) annak az esélyétől is megfosztotta az ügyfeleket, hogy az említett jogorvoslati tájékoztatás helyességéről meggyőződhesse. Az ügyfelek tisztességes eljáráshoz való joga sérült, mivel ennek következtében, a másik fél mulasztásából kifolyólag gyakorlatilag meg lettek fosztva mind a jogorvoslat, mind a bíróához fordulás jogától, ezen keresztül pedig, tekintettel az eljárás jellegére (kisajátítás) a tulajdonhoz való alkotmányos joguk is sérült. A tulajdonelvonással járó kisajátítási határozat ellen nem tudtak semmilyen fajta jogorvoslattal

élni, sem a jogalap, sem az összecszerűség kérdésében, tekintettel arra, hogy a későbbiekben részletezett jogalkotói mulasztást kihasználva - viszont a bíróság alaptörvényben lefektetett funkciójával és magával a Pp. említett rendelkezésének létjogosultságát indokoló alkotmányos alapelvekkel ellentétes módon - a keresetlevél hatályának fenntartásával való újabb beadás lehetőségétől is megfosztották őket.

Az Alkotmánybíróság következetes értelmezési gyakorlata szerint a jogorvoslatnak érdeminek kell lennie, ettől a jogától senki sem fosztható meg. Mint ahogy attól a jogától sem, hogy az ügyét pártatlan bíróság döntse el. Jelen ügyben azzal, hogy az alapügyben eljáró első és másodfokú bíróság a kisajátítási hatóság tévedését a kérelmezők terhére értékelték és így formai indokból, érdemi vizsgálat nélkül utasították el jogerősen a kérelmezők, [REDACTED] keresetlevelét, mind a bírósághoz fordulás, mind pedig az érdemi jogorvoslathoz való jogától megfosztották a kérelmezőket. Jelen esetben a ténylegesen érvényesülő, hatékony jogvédelmet nyújtó jogorvoslat lehetőségétől egyértelműen el lettek zárva a kérelmezők.

Sérült továbbá a kérelmező tisztességes ügyintézéshez, tájékoztatáshoz való joguk is, hiszen a közigazgatási szerv sem az eljárás kezdő időpontja tekintetében, sem a jogorvoslati kioktatás körében nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének. Ugyanezen jogok sérelmeként értékelendő álláspontunk szerint az a tény is, hogy a közigazgatási hatóság, miután észlelte, hogy a kérelmező a keresetlevelét papír alapon adta be, nem élt felhívással. A tisztességes ügyintézéshez való jog egyes elemeit a Ket. alapelvi rendelkezései bontják ki. A törvény 1. § (2) alapján a közigazgatási szervnek egyrészt jóhiszeműen, másrészt az ügyféllel együttműködve, harmadrészt pedig az ügyfél jogait és jogos (gazdasági) érdekeit szem előtt tartva kell eljárnia. Ugyanezen törvény 4. § (1) bekezdése a tisztességes ügyintézéshez való jogot, míg az 5. § (1) bekezdése kötelezettséggként írja el a közigazgatási szervnek, hogy az ügyfelet tájékoztassa jogairól és kötelezettségeiről, valamint feladata előmozdítani az ügyféli jogok gyakorlását.

Ezeknek az elveknek a közigazgatási szerv általi figyelmen kívül hagyása, a rosszhiszemű eljárás, amely jelen ügyben egyértelműen megállapítható pedig pont ezeknek a jogoknak a csorbítását jelenti, ahogyan azt a Tisztelt Alkotmánybíróság is megállapította a 9/2017. AB határozatában, amikor a következő megállapítást tette:

„A tájékoztatás jogszerűsége nem függetleníthető a közigazgatási eljárásban kötelezően érvényesülni rendelt több alapelvtől, mint a tisztességes ügyintézéshez való jogtól vagy a tájékoztatáshoz való jogtól. A tájékoztatás, kioktatás célja éppen az olyan ügyféli jogok, mint a jogorvoslathoz való jog gyakorlásának - az eljárási törvényben meghatározott módon történő - elősegítése, másfelől az esetlegesen félrevezető tájékoztatás e jogelvek érvényesülése ellen hathat.”

A 9/2017. AB Határozat esetében a Tisztelt Alkotmánybíróság a jogorvoslati határidővel kapcsolatos téves kioktatás kapcsán állapította meg a bírósági határozat alaptörvényellenességét. A jelen ügyben azzal, hogy a bíróság kizárólag [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] felperesekre, illetve a jogi képviselőjükre terhelte a hatóság tévedését, megfosztotta a felpereseket attól az Alaptörvényben garantált joguktól, hogy a tulajdonukat érintő ingatlan-kisajátítással kapcsolatban, a kisajátítás jogalapja, illetőleg annak összességére kérdésében jogorvoslattal éljenek. Történt ez ráadásul egy olyan közigazgatási hatósági döntéssel szemben, amely hatósági döntésben szereplő téves jogorvoslati kioktatás eredményezte a keresetlevél téves, papír alapú benyújtását.

Az Alaptörvény megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen az adott sérelem orvoslására.

A perindítási lehetősége a felperesnek és ez irányú jogosultsága nem a Kormányhivatal határozatából fakad és nem is a tájékoztatásból, hanem ezt a jogosultságot a törvény keletkezteti. A törvény értelmében a sérelmezett kormányhivatali határozattal szemben a felperes jogosult volt keresetet előterjeszteni.

A Kormányhivatal és a Bíróság azon hivatkozása, hogy, miután a felperesek jogi képviselővel járt el, a jogi képviselőnek tudnia kellett volna, hogy a 2016. július 1. napja után keletkezett ügyekben a keresetlevelet elektronikusan kellett előterjeszteni, ezért a keresetlevelet el kellett utasítani, analógiát is mutat.

Az Alkotmánybíróság fenti határozatának értelmében természetesen a tévesen megjelölt keresetindítási határidő esetén is tudnia kellett a jogi képviselőnek, vagy tudhatott arról, hogy nem harminc, hanem tizenöt nap a keresetindítási határidő, azonban, miután a hatóság

harminc napos határidőt írt elő tizenöt nap helyett, az elkészttség okán a keresetet elutasító végzést alaptörvény-ellenesnek minősítette.

A jelen esetben kifejezetten azt tartalmazza a határozat, hogy öt példányban kell a keresetlevelet előterjeszteni és a határozat a legcsekélyebb mértékben sem utal arra, hogy 2017. július 1. napját követően indult a kisajátítási eljárás.

Az iratokból egyértelműen megállapítható, hogy kisajátításra hivatkozással 2016. július 1. napját megelőzően hónapokkal már a Kormányhivatal igazságügyi szakértő tartott szemlét a perbeli ingatlanon.

A jelen alkotmányjogi panaszban hivatkozunk az Alaptörvény 28. cikkére is, amely kimondja, hogy:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Az eljáró bíróságok határozatai ezen alaptörvényi kötelezettségnek nem felelnek meg. Ezt igazolja a hivatkozott AB határozat, valamint a Kúria KK/71. és a 7/2010 KK. vélemény, a BH96/2010. eseti döntés, illetőleg a 2017. június 7. napján kelt, jelen beadványban hivatkozott Kúria Tanácselnöki Értekezletének állásfoglalása is.

Álláspontunk szerint a józan ész minden szabályával ellentétes az, hogy egy Kormányhivatal téves tájékoztatása nyomán papír alapon benyújtott, de a bírósághoz elektronikusan beérkezett keresetlevél úgy került elutasításra, hogy az érdemi elbírálásának semmilyen tényleges akadálya volt. Különös tekintettel arra is, hogy amennyiben nem papír alapon, hanem elektronikusan nyújtja be a felperes jogi képviselő útján a keresetlevelét, az ugyanúgy elektronikus úton érkezett volna be a bírósághoz, mint jelen esetben és ugyanúgy nem jelentett volna a felperes számára a bírósággal történő elektronikus kapcsolatfelvételt, csak azt követően, hogy a bíróság ügyszámra hivatkozással felhívja a fél jogi képviselőjét külön okiratban az elektronikus kapcsolat felvételére.

Az pedig szintén alaptörvény-ellenes helyzetet teremtett, hogy a jelen ügyben az elektronikus út helyett papír alapon beadott kereset elutasítását véglegesnek tekintette az

eljáró bíróság, nem rendelte alkalmazni a Pp. 132. § (1) bekezdés szabályait. Ez nyilvánvalóan olyan alaptörvény-ellenes helyzetet teremtett, amelyben a felek a bírósághoz fordulás jogukat, a jogorvoslathoz való jogukat nem tudták gyakorolni. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a Kúria 2017. június 7. napján kelt Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása előírja a Pp. 132. § (1) bekezdésének alkalmazását a 394/I. § (1) bekezdés alapján történt elutasításokra is. Ezt a Tanácselnöki Értekezlet „**a jogintézmény alapvető céljaira, a perrendtartás alapelvi tartalmára, továbbá az alkotmányos és emberi jogi megalapozottságú tisztességes eljáráshoz való jog tényleges biztosításának követelményére**” alapozza. A Kúria álláspontja szerint is sérül tehát a félnek a tisztességes eljáráshoz való joga, de ezen túl a törvény alapvető céljával is ellentétes az a helyzet, amikor a Pp. 394/I. § (1) bekezdése alapján elutasított kereset nem adható be újból. Tehát mindezek a törvényi és alkotmányos elvek sérültek abban az esetben is, amikor a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben úgy utasította el az elsőfokú bíróság a keresetet idézés kibocsátása nélkül a Pp. 394/I. § (1) bekezdése alapján, hogy újból azt beadni nem lehetett.

Ez viszont felveti az Alaptörvény XV. cikkének sérelmét is, hiszen míg az említett Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása alapján, az említett állásfoglalás után felmerülő, ugyanezen elutasítási ok miatt elutasított keresetek esetén a fél újra beadhatja keresetét, így érvényesül a bírósághoz forduláshoz és a jogorvoslathoz fűződő joga, addig jelen ügy kérelmezőinek ugyanazon jogai nem érvényesülhettek, az egyetlen különbség a kettő között a kereset előterjesztésének ideje, az, hogy a kérelmezők a jogszabályi rendelkezés hatálybalépését követő rövidebb időn belül adták be keresetét, míg a tanácselnöki állásfoglalás után keletkezett ügyek nyilván újabbak.

Tudomásunk van azonban olyan esetekről is, amikor az ugyanúgy, papír alapon, azonos időszakban benyújtott keresetet a bíróság elkezdte és jelenleg is tárgyalja, tehát még az azonos időszakban előterjesztett keresetek felperesei között is van, akinek az Alaptörvényben garantált jogai érvényesülnek, ugyanezen elsőfokú bíróság másik tanácsa előtt, míg a jelen ügy kérelmezőjének jogai nem érvényesülhetnek. Ez önmagában felveti a törvény előtti egyenlőség sérelmét, hiszen sem annak a ténynek, hogy másik tanácshoz kerül egy peres ügy elbírálása, sem annak, hogy a hatóság téves tájékoztatása miatt később kerül benyújtásra a keresetlevél (jogszabályi változás esetét kivéve) nem szabadna a fél jogorvoslathoz, bírósághoz forduláshoz és tisztességes eljáráshoz fűződő jogainak a

sérelmével járnia. Ez egyébként felveti az Alaptörvény 25. cikkének (3) bekezdésének sérelmét is, hiszen a Kúriának biztosítania kell a bírósági jogalkalmazás egységét, és bár a Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása nyilván pont e célt szolgálja, a jelen ügy kérelmezője mégis sérelmet szenvedett, hiszen ügye az állásfoglalás kibocsátását megelőzte.

Itt viszont a sérelemben tetten érhető a jogalkotó mulasztása is, hiszen a nyilvánvalóan alaptörvény-sértő helyzet, amelyet a Kúriának a Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalásával kellett orvosolnia abból adódott, hogy a jogalkotó nem tett eleget a jogorvoslathoz való jog érvényesülése érdekében szükséges intézkedéseinek. Ahogy az Alkotmánybíróság megállapítja a 18/2017. (VII. 18.) AB határozatában: „A jogorvoslathoz való alapjog érvényesülése tevékeny közreműködést követel az állam részéről. Egyrészt a jogalkotónak meg kell alkotnia azokat az eljárási szabályokat, melyek szerint ez az alapjog gyakorolható, másrészt pedig a jogalkalmazók kötelesek e szabályokat követve eljárni. A fél akkor tudja tehát gyakorolni a jogorvoslathoz való alapjogát, ha a bíróságok az alapjog érvényesítésére rendelt jogszabályi előírások szerint járnak el.” Ebben az esetben a jogalkotó nem alkotott egyértelmű szabályozást, a Pp. 132. § (1) köréből kihagyta a Pp. 394/I. § (1) bekezdésére hivatkozással közölt idézés kibocsátása nélküli elutasításokat, annak ellenére, hogy azt semmi nem indokolta, viszont, ahogy a Kúria is rámutatott az említett Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalásában, a törvény szellemének és az alkotmányos alapelveknek az felel meg, ha ezeket az elutasításokat is a Pp. 132. § (1) szerintiekkel egyezően kezeljük az ismételt előterjeszthetőség tekintetében. Mulasztott azonban maga a Kúria is, hiszen a Kúria feladata az Alaptörvény 25. cikkének (3) bekezdése alapján a bíróságok jogalkalmazásának az egységességének biztosítása. A jelen ügy kérelmezői, amennyiben néhány hónappal később adják be tévesen papír alapon a keresetüket, annak az elutasítása orvosolható lett volna a bíróságokon a Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása nyomán kialakult egységes gyakorlat miatt, ugyanazon törvényi rendelkezések mellett. Mivel azonban a Kúria a jogszabályi változások – és így az alaptörvény-ellenes helyzet keletkezése - után későn hozta meg az egységes jogalkalmazás érdekében az intézkedését, így a jelen ügy kérelmezői elestek a jogérvényesítés lehetőségétől, míg más, ugyanezen helyzetben lévő kérelmezők ismételten beadhatták keresetüket. Ez egyértelműen megvalósítja az Alaptörvény XV. cikke szerinti törvény előtti egyenlőség sérelmét, úgyszintén az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

Az igazolási kérelem elutasítása álláspontunk szerint önmagában is alaptörvény-ellenes, hiszen az igazolási kérelem jogintézményének lényege és létjogosultsága pont abban áll, hogy a feleknek mulasztás esetén is lehetőséget biztosít az elmulasztott jognyilatkozat, aktus pótlására és így az ügyének érdemi elbírálására, ilyen módon pedig olyan alapjogokat érintő funkciókat lát el, mint a jogbiztonság és a jogállamiság elvei, közelebbről pedig egyértelműen a bírósághoz fordulás és a jogvita érdemi elbírálásához való alaptörvényben rögzített jog.

A jelen ügyben egyértelmű, hogy az igazolási kérelem elutasítása az első és másodfokú bíróságok részéről nem csak a Pp. 109. § (3) bekezdése be nem tartásával történt, hanem ezen keresztül sem a Polgári Perrendtartás alapelvei követelményeinek, sem pedig az ezen jogszabályi alapelvei követelmények forrásául, alapjául szolgáló alaptörvényi elveknek nem felelt meg.

2. A Kúria határozatának alaptörvény-ellenessége

A Kúria Kfv.II.37.380/2017/2. számú végzése álláspontunk szerint önmagában is alaptörvény-ellenes, továbbá a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény rendelkezéseivel is ellentétes. Sérti a kérelmező jogorvoslathoz, tisztességes eljáráshoz való jogát, azon keresztül pedig a tulajdonhoz való jogát is, hiszen végeredményben az alapeljárásra tekintettel a kisajátítási határozat felülvizsgálatától való elzárás tulajdonjogi sérelmet is eredményez a kérelmezőtekintetében.

A Kúria a végzésében utal arra, hogy a felülvizsgálatni kívánt végzés a Pp. 394/I. § (1) bekezdés a) pontja alapján hozott **elutasító jogerős végzés**.

A Pp. 270. § (2) bekezdése alapján: „A jogerős ítélet vagy az **ügy érdemében hozott jogerős végzés** felülvizsgálatát a Kúriától - jogszabálysértésre hivatkozással - a fél, a beavatkozó, valamint a rendelkezés reá vonatkozó része ellen az kérheti, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.”

A jelen ügyben felülvizsgálatni kívánt végzés kétségtől jogerős és kétséget kizáróan érdemi természetű is, hiszen a jogerős végzés a fél keresete tekintetében az ügyet úgy zárta le, hogy a félnek újbóli igényérvényesítésre, a keresetlevél újbóli benyújtására a végzés jogerőre emelkedésének időpontjában nem volt. A Nyíregyházi Törvényszék másodfokú végzése tehát mindenképpen érdemi, perdöntő végzésnek tekinthető, hiszen a másodfokú

bíróság végzésével szemben rendes perorvoslat nem állt rendelkezésre, a keresetlevél ismételt benyújtására, ismételt perindításra mód nem volt.

Álláspontunk szerint az a tény, hogy a felülvizsgálati indítványunkat a Kúria, annak ellenére, hogy érdemi döntésről van szó – érdemi vizsgálat nélkül - elutasította, megvalósítja mind az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltóság sérelmét, mind a XIII. cikk szerinti tulajdonhoz való jog sérelmét, mind pedig a XV. cikk szerinti törvény előtti egyenlőség sérelmét, a XXIV. cikk szerinti tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét és az Alaptörvény XXVIII. cikke szerinti bírósághoz forduláshoz való jogának sérelmét is.

3. A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 132. § (1) bekezdése és 394/I. § (1) bekezdése körében felmerülő, a jogalkotó mulasztásából fakadó alaptörvény-ellenesség

A Kúria 1/2010. KPJE. határozata tömören összefoglalja az egyes közhatalmi ágak kötelezettségeit a felek bírósági jogérvényesítése terén. E szerint:

„A jogállam azon követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket [56/1991. (XI. 8.) AB határozat] az ítélkezési gyakorlat alapját is képezi. A jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak azok az eljárási garanciák, amelyeket a bíróságnak érvényre kell juttatnia. A Pp. 2.§ /1/ bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban a Pp. 1.§-ában foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. Azonos szabályozást tartalmaz a Bszi. 9.§-a, amely értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy bírói útra tartozó ügyét független és pártatlan bíróság tisztességes eljárás során és ésszerű határidőn belül bírálja el. „

A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 132.§ (1) bekezdése pont ezeket az elveket hivatott érvényre juttatni. A jogbiztonság és a jogállamiság alapelveit, amelyekből következően garantálni kell az állampolgárok azon jogát, hogy a jogvitáikat a független, csak a törvényeknek alárendelt bíróság, kiszámítható szabályozás szerint és ésszerű határidőn belül elbírálja. A Pp. ezen rendelkezéseinek célja az, hogy a fél egyetlen tévedés, egyetlen

hibás nyilatkozat okán ne eshessen el az egyébként időszerűen előterjesztett igény érvényesítésének a lehetőségétől, hiszen az ilyen szigor, az ilyen, orvoslást meg nem engedő elutasítás a jogbiztonság és a jogállamiság legalapvetőbb követelményei ellen hatna.

A jogalkotó, amikor megalkotta az elektronikus eljárásra vonatkozó szabályokat, nyilvánvalóan beleépítette azokat a szabályokat is az eljárási törvénybe, amelyek garantálják azt, hogy az egyes eljárási szereplők (első körben a jogi személyek és a jogi képviselővel eljáró felek) kötelező jelleggel használják az elektronikus rendszert. Ennek a célja nyilván az új rendszer elterjedése, használatának bevezetése volt, ezen okból alkotott a körben kötelező eljárási szabályt, amelyet megfelelő szankciókkal nyomatékossított a jogalkotó. Ez indokolhatta a Pp. 394/I. § - akár túlzottnak is nevezhető - szigorát.

Azonban olyan indok nem hozható fel, amely alapján a jogalkotó a Pp. 394/I. § alapján elutasított keresetekre nem rendelte alkalmazni a 132. § (1) bekezdését. Azoknak a garanciális szabályoknak, amelyek ennek a rendelkezésnek a létét indokolják, érvényesülni kell attól függetlenül, hogy a jogalkotó rá akarja az eljárás egyes szereplőit szorítani az elektronikus kapcsolattartás használatára. A bírósághoz fordulás joga és az ahhoz való jog, hogy az állampolgár jogvitája érdemi elbírálásra kerüljön, minden személyt megillet, még azokat is, akik vétettek a jogalkotó által szorgalmazott elektronikus kapcsolattartás szabályai ellen. Ezen megfontolások alapján egyébként mind a Kúria Tanácselnöki Értekezletének állásfoglalása, mind pedig az új Pp. szabályai az ismételt beadhatóságot és a jogi hatály fenntartását írják elő.

Jelen esetben azonban a fél ettől a jogától elesik, amennyiben a fél keresetét a Pp. 394/I. § alapján utasítják el. Míg más esetekben 30 napon belül a joghatály fenntartásával benyújtható ismételten a kereset, addig az elektronikus kapcsolattartás szabályainak megszegése esetén ettől a fél elesik, indokolatlanul hátrányosabb helyzetbe kerülve, mintha a keresetét egyéb okból utasítja el idézés kibocsátása nélkül a bíróság. És itt érhető tetten a tisztességes eljáráshoz való jog, a jogállamiság és a jogbiztonság elveinek sérelme, hiszen indok nélkül esik el a fél egy olyan jogintézmény védelmétől, amelyet nyilvánvalóan a törvényesség, a tisztességes eljárás kereteinek biztosítása érdekében fontosnak tartott a jogalkotó, hiszen ha nem így lenne, akkor nem lett volna szükség a Pp. 132. § (1) bekezdésének megalkotására sem.

A jelenlegi szabályozás alaptörvény-ellenességét nyilvánvalóan észlelte a Kúria is, hiszen a már említett Tanácselnöki Értekezlet állásfoglalása konkrét jogszabályi rendelkezés hiányában is alkalmazni rendeli a Pp. 132. § (1) bekezdését a Pp. 394/I. § szerinti elutasítások esetére, tekintettel „a jogintézmény alapvető céljára, a perrendtartás alapelvi tartalmára, továbbá az alkotmányos és emberi jogi megalapozottságú tisztességes eljáráshoz való jog tényleges biztosításának követelményére”.

A jogalkotó részéről tehát nyilvánvalóan olyan mulasztás valósult meg azzal, hogy a Pp. 132. § (1) bekezdés rendelkezéseit nem módosította akként, hogy a Pp. 394/I. § szerinti elutasításokra is alkalmazni rendelte volna, amely következtében alaptörvény-ellenes helyzet állt elő, amelyet a Kúria saját hatáskörében igyekezett orvosolni. Ennek egyébként egyértelmű bizonyítéka az is, hogy a 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) is úgy szabályozza a kérdéskört, hogy a keresetlevél hatályának fenntartását az elektronikus kapcsolattartás elmulasztása miatti elutasítás esetében is megengedi, nyilván ugyanazon törvényességi, alkotmányossági megfontolások okán, amelyre a Kúria Tanácselnöki Értekezlete is hivatkozott az általam jelen beadványban említett állásfoglalásában.

4. Az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés és a jelen ügyben okozott fokozott jogsérelem

A keresetlevél benyújtásának a hatálya és annak a fenntartásának a kérdésköre különösen fontos olyan esetekben, amikor a határidő elmulasztása jogvesztő. Hiszen szemben azzal a helyzettel, amikor az igényérvényesítés egyetlen tényleges korlátja az elévülési idő, ezekben az esetekben egy lényegesen rövidebb, jogvesztő határidőről beszélünk, amely után az igény keresettel való érvényesítése kizárt.

A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése pont egy ilyen - meglehetősen rövid és jogvesztő határidőt eredményező – különleges eljárási rendet ír elő a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata esetére.

A Pp. 132. § (1) bekezdése és annak a garanciális jellege tehát fokozott fontossághoz jut a közigazgatási perek esetén, hiszen itt jóval szűkebb körű, jóval behatároltabb a keresetindítás határideje.

A közigazgatási határozatok felülvizsgálata iránt indított perekben ráadásul nem tisztán a bírósághoz fordulás jogát testesíti meg a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtti eljárás, hanem a jogorvoslathoz való jogot is. Az egyfokú közigazgatási eljárás végén születő határozat ellen a perindítás a jogorvoslat egyetlen rendes formája, így a félnek nem csak a bírósághoz forduláshoz való joga csorbul, amennyiben ettől megfosztják, hanem a jogorvoslathoz való joga is.

Fokozott fontosságú tehát ezekben az ügyekben a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának jogintézménye és ezáltal fokozott sérelmet is jelent a felek Alaptörvényben rögzített jogaira nézve az, amikor a fél úgy esnek el a bírósághoz fordulás és a jogorvoslat jogától, hogy érdemi felülbíráltra lehetőségük nem volt, a keresetét újból a joghatály fenntartásával nem adhatták be, így gyakorlatilag azon indokból, hogy (és jelen ügyben a közigazgatási szerv mulasztása döntően hozzájárult, mind a téves tájékoztatás, mind a tájékoztatás elmaradása a közigazgatási eljárás megindulásának időpontja tekintetében) az elektronikus eljárás szabályai ellen vétettek, a kérelmezők elestek a jogérvényesítés lehetőségétől.

Alapesetben is sérelmes tehát a Pp. 132. § (1) bekezdésének a 394/I. § alapján történt elutasítás esetére való kizártsága, azonban a jelen ügyben, tekintettel a per jellegére (közigazgatási per) fokozottan sérelmes helyzetet eredményezett a kérelmezőkre nézve, a tisztességes eljáráshoz való jogának fokozottabb sérelme valósult meg.

Jelen ügyben a sérelem okozójaként nem csupán a bírósági eljárás alaptörvény-ellenessége, az eljáró bíróságok a bíróság jogállami funkcióját teljesen figyelmen kívül hagyó magatartása mutatkozik, hanem a közigazgatási hatósági eljárás során és azt követően, a per kezdeményezésekor a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal részéről kimutatható mulasztás és az ügyféljogokat, a jóhiszeműséget, az együttműködés és tájékoztatás kötelezettségeit teljesen figyelmen kívül hagyó magatartás, amely során következetesen nem tájékoztatta megfelelően a felet, sem a jogorvoslati kioktatás, sem az eljárás megindításának határideje tekintetében, de még a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási pert megelőzően sem, amikor nyilvánvalóan észlelte azt, hogy a papír alapon beadott keresetlevél nem megfelelő, azt mégis átvette és nem élt felhívással a felperesek irányába, hogy a keresetlevelet elektronikusan is terjesszék elő. Ezzel együtt is

érdemes újra kiemelni és nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a papír alapú beadás a közigazgatási per érdemi eldöntésében a bíróságot nem akadályozta volna, tekintettel arra, hogy a közigazgatási szervtől a kereset elektronikusan érkezett be a bírósághoz, tekintettel arra, hogy a keresetlevél elektronikus benyújtása a közigazgatási szervhez bizonyíthatóan nem jelentett a bírósággal való elektronikus kapcsolatfelvételt (mivel a bíróság bizonyíthatóan több más kisajátítási ügyben külön felhívással élt az elektronikus kapcsolatfelvétel érdekében) és végeredményben a keresetlevél hibában nem szenvedett, érdemileg elbírálgató lett volna.

Álláspontom szerint a leírtak kétséget kizáró módon bizonyítják, hogy a közigazgatási eljárás és az azt követő per folyamán először a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, később az eljáró bíróságok részéről olyan mulasztások történtek, amelyek a kérelmezők, [REDACTED] alaptörvényben rögzített jogait súlyosan sértik és minden fentebb felsorolt pontban megalapozottá teszik a jelen alkotmányjogi panaszt.

Kérjük tehát a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jelen alkotmányjogi panaszunknak helyt adva állapítsa meg az alaptörvényben minden ember számára elidegeníthetetlen módon biztosított jogok sérelmét és biztosítson lehetőséget ezen keresztül az említett sérelmek orvoslására.

Nyíregyháza, 2017. 10. 15.

Tisztelettel,

[REDACTED]

Dr. Helmeczy László ügyvéd
1054 Budapest, Szemere utca 19. II/3.
1388 Budapest, Pf.: 77.
Tel./Fax: +36/1-354-0373; +36/70-361-7333
Adószám: 55075723-2-41
OTP Banksz.: 11713005-20388371

Képviselő: dr. Helmeczy László ügyvéd

NEMZETPOLITIKAI ÉS KÖZGAZGATÁSI SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI BÍRÓSÁG	
2017 OKT 20.	
Pelátvány	Felvette
Mellékletek	
Dokumentumok	

116215457209106